

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

De cura confessarij circa actus pœnitentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

Spiritualis pro-
rem Dei glori-

Confessarij.

debet esse se-
cepto, etiam
ifestet, quæ in
otest dicere, &
escit vt homini
n aliquod ma-
lando: cui ta-
est, quo ad e-
endo confiten-
osam faciendo
a tamen confi-
o, possunt reue-
nt, nisi prodes-
gatus an absol-
on absoluisse,
poruit accide-
mper damnan-
le diceret, po-
se fecisse quod
atione confes-
roprij confes-
peccatum ali-
tum (quod ra-
idere) potius
differ-

differri debet, fortior enim est tunc ob-
ligatio sigilli, quam confessionis facien-
dæ. Caueat etiam ne propter vllum pec-
cati genus, minus benignam faciem,
quam prius, ostendat pœnitenti. Et hæc
de persona Confessarij dicta sint.

absolue-
rit N.
Eadens
humani-
tate qua
prius ex-
cipien-
dus pœ-
nitens.

DE CVRA VEL INDUSTRIA

Confessarij circa actus pœ-
nitentis.

CAPVT II.

SECUNDA Confessarij cu-
ra esse debet, circa pœni-
tētē iuuandum ad actus
suos, scilicet contritionis,
confessionis & satisfactio-
nis recte peragendos. His autem qui ra-
rius & nō bene confitentur, Confessarij
charitas, industria, & diligentia est ma-
gis necessaria. Vt quo ad eius fieri possit,
pœnitentium defectus supplendo, eos
ad huius Sacramenti finem consequen-
dum disponat. Quia verò cum huius-
modi, hæc cura secunda Confessarij, de
qua agimus, magis exercetur, his accom-
modato sermone, de ea pleniùs agetur.

Pœnitēs
quomō-
do iu-
uandus.

De his que pramittuntur conf. sioni.

Pri-

*Ante cō-
fessionē
per ora-
tionem
disponat
se sacer-
dos.*

PRimum, sacerdoti paranti se ad audiendas confessiones, renouandum est desiderium salutis animarum, & diuini honoris, per orationem: qua (licet breuiter) petet à Deo gratiam pœnitentibus vt ad ipsum verè per confessionem redeant, ac Sacramenti finem consequantur, & sibi, vt suo munere rectè fungatur: & ne confessarij negligentia, impediat vim & efficaciam Sanguinis Christi, & diuinæ liberalitatis influxum in pœnitentes, quin potius vt suppleat summa bonitas ipsius & potentia, vilis instrumenti defectus. In ipso etiam cōfessionis decursu, exerceri modo eodē charitas potest, & pœnitens semper vt imago Dei, reparata Christi sanguine, & copersusa, oculis mentis obiiciatur.

*Quid in
ipso cō-
fessionis
decur-
su.*

Suscepto pœnitente (quem subditum sibi Confessarius cognoscat oportet) curandum est, vt decenter se habeat, vtroque genu flexo, & capite nudo (si potest) facie verò non ad sacerdotem, vt dictum est, sed ad latus versa, et si sua sponte non faceret, blandè monendus esset vt meminerit, se non coram homine peccatore, sed coram Deo altissimo cōstitutum esse, vt agnoscendo offensas humiliter veniam postulet: Proinde iux-

*Pen-
decen-
ter corā
confes-
sario se
habeat.*

paranti se ad au-
s, renouandum
imarum, & di-
nem: qua (licet
atiam pœniten-
er confessionem
nem consequã-
ere rectè funga-
eglentia, impe-
nguinis Christi,
fluxum in pœ-
t suppleat sum-
tentia, vilis in-
pso etiam cõfes-
modo eodẽ cha-
s semper vt ima-
sanguine, & eo
biiciatur.
quem subditum
oscat oportet)
er se habeat, v-
bite nudo (si po-
cerdotem, vt di-
sa, et si sua spon-
monendus esset
coram homine
eo altissimo cõ-
cendo offensas
et: Proinde iux-

ca

ta sanctam confitentium consuetudinẽ
genua flectat, & caput aperiat. Doceat
præterea (si tam rudis est pœnitens, vt id
per se facere nesciat) signo crucis se mu-
nire. In nomine Patris, & Filij, & Spiri-
tus sancti, & confessionem generalem,
vsque ad illa verba: Mea maxima culpa
simul cum ea dicat.

Si nescit statum confitentis, & condi-
tionem & officium, petat breuiter, vt
conuenienter ex propriis cum eo proce-
dat: refert enim intelligere si sit con-
iugatus, in sacris, si beneficium ecclesia-
sticum habens, si literatus; & huiusmodi.
Petat de tempore, a quo non est con-
fessus, nec communicauit. Ad quod
omnes qui attingunt discretionis ætatem
& eam sufficienter videntur consecuti,
tenentur, certè semel in anno, & quidem
circa festum Resurrectionis, quod ad
communione attinet.

Interroget (si hominem in hac parte
non nouit) an fecerit pœnitentiam in-
iunctam, & an conscientia suã satisfecit,
omnia dicendo quæ memoria occurrerunt
peccata, in præteritis confessionibus:
vt videatur, an iteranda sit confessio;
quod si videretur iteranda hortetur
eum, vt se paret, & tempus sumat

ad o-

*Pœnitens
tis statũ
con-
ditio.
nem ex-
plorat
confes-
sarius.
Secũdo,
tempus
a quo nõ
est con-
fessus.
Tertiõ,
an fece-
rit pœ-
nitentiã
iniun-
ctam.*

ad omnia confitenda: vel si de morte timeatur; aut non apparet facturus si inde recesserit: hortetur, vt tunc dicat omnia, etiam quæ in aliis confessionibus dixit (postquam omisit aliquid scienter) quantum recordari poterit, quia illæ omnes inutiles fuerunt.

*Quartò,
an con-
fessionem
iã
u. u. u.
seru.*

Petat an discussit conscientiam suam ad hanc confessionem instituendam: si dicat se non discussisse, & verisimile sit quòd post redibit paratior, dimittendus esset, vt se discutiatur, præfixo tempore quo redeat. Si mors vel phrenesis immineret, vel non sit verisimile quòd redibit semel dimissus, vel si dicat aliquo modo se discussisse suam conscientiam (præsertim si sit valde rudis) monendus est vt in posterum diligentius se præparet, & vt quòd recordatur, sincerè dicat cum omni ea humilitate & displicentia peccatorum, quâ potest, vt qui ab offensa Maiestate Dei, veniam per confessionem sit impetraturus, & supplere nitatur confessarius suis interrogationibus defectum planæ discussionis.

*Quintò,
an exco-
municatio-
nem
incurre-
rit*

Petat an incurrerit excommunicationem, & ab ea si incurrit, absoluat, si quidem potest: vel si non potest, remittat ad superiorem, vel ipse obtinere ab eo facultatem.

cultat
men si
feruat
simul
etiam
inter
de his
vt an
paratu
cubin
de cle
& cur
do no
tolera
rant,
mam
Et ha
si adh
à pec
cum l
dere
geren
feren
conf
mitt
fione
noua
cipie
ergo

vel si de morte ti-
t facturus si inde
ne dicat omnia,
fessionibus dixit
id scienter) quā-
quia illæ omnes

conscientiam su-
m instituendam:
e, & verisimile sit
ior, dimittendus
ixio tempore quo
nesis immineret,
od redibit semel
quo modo se dis-
am (præsertim si
ndus est vt in po-
paret, & vt quod
eat cum omnia
tia peccatorum,
ffensa Maiestate
tionem sit impe-
atur confessarius
defectum planæ

xcommunicatio.
t, absoluat, si qui-
otest, remittat ad
btinere ab eo fa-
cul.

cultatem absoluendi curet. Præstat ta-
men si remittendus est, de aliis, quæ re-
feruata esse possunt, prius interrogare, vt
simul ad omnia facultas obtineatur: sic
etiam (si tempus abunde non suppetat)
interrogari in initio expedit pœnitentē
de his, quæ impediunt ne possit absolui:
vt an sit in aliquo peccato quod non sit
paratus relinquere, qualis est vsura, con-
cubinatus, odia, vel alia huiusmodi: &
de clericis, an habeant incomparabilia,
& cum qua conscientia & titulo, & quā
do non habent tonsuram, & habitum
tolerabilem, dimittendi sunt, donec fe-
rant, nisi excusationem habeant legiti-
mam, quæ rarò admodum haberi solet.
Et hæc commodè præmittuntur, quia
si adhibita persuasionem parati non sunt
à peccato recedere, tempus conteritur
cum his, quod cum aliis vtilius expen-
deretur, si tamen occupationes non vi-
gerent, pium esse hos audire, si fortè mi-
fereretur Deus, eorum cor mutando in
confessionis decursu. Licet tamen di-
mittantur, non progrediendo in confes-
sione, consilio bono iuuandi sunt, vt per
noua opera se disponant ad gratiam ac-
cipiendam. & peccata euitent, &c His
ergo præmissis vt oportere iudicabit.

Con-

*Quid si
pœnitēs
non sit
paratus.*

Confessarius dicat penitenti, ut quæ cogitavit, & memoria habet dicat, & quamvis ille malit interrogari; nihilominus exhortandus est ut dicat potius quod meminit: iuvat enim id, licet inordinatè & imperfectè faciat.

De interrogatione qua suppletur discussio insufficientis penitentis.

Quam diu dixerit quisque quod meminit, cum attentè audire oportet, & sine interruptione, nisi forte videretur monendus obiter (si erraret in eo) ne nominet personam aliquam, vel ne dicat superflua, & ad rem non pertinentia, vel quid huiusmodi, quod non impediatur cursum confitentis, sed potius dirigatur. Postquam verò dixit, quod per se dicere potuit, si non videtur omnia, quæ necessariò dicta oportuit, dixisse, non tenetur interrogare confessarius.

Penitens dum dicit, non interrumpendus. Penitens animatus. Proposita ergo benignè spe misericordiae, curet sacerdos penitentem animari, ut verè, integrè, ac liberè respondeat ad interrogata (quod cum pueris & mulieribus magis est necessarium) ne quid propter verecundiam taceant, sed nec dicant amplius quàm sciunt: imò certa pro certis, dubia pro dubiis, prout ipsi meminerunt dicant.

Tunc:

itenti, vt quæ co-
et dicat, & quam-
ri; nihilominus
at potius quod
licet inordinate

*Suppletur discus-
sionis.*

usque quod me-
è audire oportet
nisi forte vide-
(si erraret in eo)
aliquam, vel ne
non pertinent-
quod non im-
tis, sed potius
dixit, quod per
videtur omnia,
ortuit, dixisse,
cessarius.

nè spe miseri-
nitentem ani-
liberè respon-
od cum pueris
necessarium)
diam taceant,
quàm sciunt:
ia pro dubiis,
cant,

Tunc

Tunc demum discurrat interrogan. *Interro-*
do per præcepta, &c. (prout in interro- *gandus*
gatorio patebit) & quidem diligenter & *pæni-*
prudenter vbi opus est: vt quæ peccator *tens sed*
ignorat vel præ verecundia, vel negli *pruden-*
gentia tacet, eliciat. Et ordinate proce- *ter.*
dere expedit, cum vacat pœnitenti: alio- *Ordina-*
qui si mors, vel phrenesis (vt dictum est) *te proce-*
vel linguæ impedimentum timeretur, *dendū,*
summus ordo est, non seruare ordinem *si vacat.*
alium, quàm quem discretio dictauerit:
sed ferè grauiora, & quibus pœnitens
videtur magis indigere, prius interroga-
ri conuenit. Et quamuis de circumstan-
tiis mutantibus speciem peccati, vel
multum aggrauantibus, quis, quid, v-
bi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quan-
do, interrogare oporteat, duo tamen *Duo in-*
in omnibus peccatis, præcipuè in vene- *interro-*
reis sunt cauenda: alterum, ne ita expli- *gando*
cità interroget, quæ communiter non *cauen-*
sunt nota, vt doceat pœnitentem, quæ *da.*
nescit: idèd à longè procedere oportet, *Primò,*
& gradatim à communioribus descen-
dere: quæ si non agnoscit pœnitens, nō
est, quod de speciebus interroget, vt qui
de contactu aliquo inhonesto interro-
gatus negat, non de hoc, & illo modo,
vel

vel specie contactus debet interrogari: alterum est, ne confessor parum sobriè inuestigans circumstantias non necessarias (tales sunt quæ non mutant speciem peccati, vel in infinitum aggrauant) sibi & pœnitenti tentationem excitet. Habita ergo specie peccati in talibus progredi non expedit ad alias circumstantias, dicant ipsi volunt.

Peccatorum numerus exi- gendus, & quomodo. De numero peccatorum oportet quidem interrogare, sed videndum ne subtiliter computando fastidium generetur pœnitenti: satis enim est, vt plus minus secundum existimationem suam, dicat quisque, quoties peccauit.

Interrogatione, personarum ratio habenda. Plus & minus, & alio atque alio modo interrogare oportet pro qualitate personæ, & quemque de his, quæ magis propria sunt ei, animaduerso statu, & officio, & ijs, quæ ex dictis ab ipso elici possunt. Et quamuis non debet esse molestus, cum aliqua dicta sunt, in eisdem interrogandis: si tamen quid non bene expressum, magis declarari oporteret, interroget, sed ita vt intelligat pœnitens non id ipsum quod dixit, sed aliquid aliud peti, quod non dixit.

Pœnitens qui mori possit. Vt magis innotescat, & melius iuuari possit pœnitentis conscientia, interrogare

gare etia
tationes
stat: tum
excluda
(sicuti &
fessatio,
da iuuet
Dem
liud hab
&c. Et vt
ralé, id est
catis, &c.
&c. vsq; a

De pœn

DUM inter
modi est,
morem a
bent agg
sionibus
potius co
stensa, an
nia & sine
bus pecca
detur, det
eorum gra
stendend

et interrogari:
parum sobriè
as non necessa-
mutant speciem
aggrauant) sibi
excitet. Habi-
talibus progre-
circumstantias,

oportet qui-
endum ne sub-
idum genere-
est, vt plus mi-
onem suam, di-
auit.

que alio mo-
pro qualitate
is, quæ magis
uerso statu, &
is ab ipso elici
debet esse mo-
unt, in eisdem
quid non benè
ari oporteret,
gat pœnitens
sed aliquid a-

melius iuua-
ntia, interro-
gare

gare etiam oportet, num præueniat ten-
tationes, aditum eis præbendo, an resi-
stat: tum de bonis inspirationibus, num
excludat, an eis obediat, & etiam bona
(sicuti & mala) expedit intelligi à Con-
fessario, vt ad ea conseruanda, & augen-
da iuuat.

Demùm interrogentur, an aliquid a-
liud habeant, quod grauet conscientiam.
& Et vt addant in fine clausulam gene-
ralè, id est, De cunctis alijs vitijs & pec-
catis, &c. dico meam culpam, & precor,
&c. vsq; ad finem confessionis generalis.

*De pœnitente iuuando ad Contritio-
nem habendam.*

DUM aliquis per se dicit peccata, vel
interrogatus, (præsertim si huius-
modi est, vt propter verecundiam vel ri-
morem aliquid possit reticere) non de-
bent aggruari peccata, nec reprehen-
sionibus deterrendus est pœnitens, sed
potius compassione & benignitate o-
stensa, animandus, vt cum fiducia om-
nia & sincerè dicat. At dictis iam omni-
bus peccatis, si parum de eis dolere vi-
detur, det operam Sacerdos, vt peccator
eorum grauitatem sentiat, in genere o-
stendendo, quàm graue sit peccatum

*Peccata
dñi confi-
tetur pœ-
nitens
non ex-
aggeran-
da.
Pecca-
torum
grauita-
tas con-
fienti
quando
& quo-*

B

mor.

modo
ostendē-
dus.

mortale, ex Dei iudicijs, in Luciferum & primos parentes ob vnum peccatum: & ex punitione debita cuiuslibet peccato mortali, quo perditur gratia Dei & regnum æternæ beatitudinis, quo filij Dei efficiuntur serui dæmonis, & ad nunquam finiendos inferni cruciatus damnantur, si in eo, sine pœnitentia decedant. Ostendetur etiam vulneris grauitas, ex remedij difficultate: quia ex sanguine Christi filij Dei, & tormentis, & demum ex morte acerbissima, medicina ad id sanandum confici debuit. Si qui ad amorem sunt faciliores, ex hoc vltimo, & beneficijs, & bonitate Dei, & sua ingratitude, magis compungi poterunt. Deinde descendendo ad aliqua grauiora, ex his quæ dicta sunt, & ad ea, ad quæ magis videtur pœnitentes propensi, exaggeranda & aggrauanda sunt, vt magis ea detestentur; terrorem etiam vindictæ Dei, nisi abstinant, incutere aliquando conuenit. Moneantur certè quod dolor de peccatis mortalibus, super omnes dolores inter nos esse debet, & vt doleant quod non habent veram illam contritionem, quam deberent.

Reprehensio etiam cum ingenijs a-
grestioribus.

grestioribus
adhibenda
eminentio
te sunt rep
Quantu
cretio, &
cebit, sed
ex zelo glo
partem bo
tiens qui c
cata, ex cha
ipse de pro
Demun
doleat de
beat vitan
stinendi ab
& satisfac
tet: si oste
quendum
seu artem
vt in vsur
exigunt, d
mam prox
do: sed si
uat, sed ho
ad bona a
quid pote
gratiam D
culo sit, &

in Luciferum & in peccatum: & quilibet peccato gratia Dei & reuerentia, quo filij sermonis, & ad inferni cruciatus sine poenitentia etiam vulneris facultate: quia Dei, & tormento acerbissima, tum confici debent sunt faciliores, ijs, & bonitate, magis commode descendendo his quae dicta sunt videtur poenitentia & agere ea detestentur: Dei, nisi abstinendo conuenit: dolor de peccatis dolores in contritionem, tum ingenijs a-

gressioribus durior, ne contemnant, est adhibenda. Sapientiores & in dignitate eminentiores, blandè & cum dexteritate sunt reprehendendi.

Quantum autem sit opus his uti, discretio, & praecipue vnctio superna docebit, sed utcumque curet confessarius ex zelo gloriae Dei, & salutis animarum, partem bonam poenitentiae ferre, ut sentiens qui confitetur quam ei aliena peccata ex charitatis effectu doleant, etiam ipse de proprijs doleat.

Demum petat (nisi satis apparet) an doleat de omnibus, & propositum habeat vitam omnem emendandi, & abstinendi ab omnibus peccatis pro virili, & satisfaciendi pro commissis ut oportet: si ostendit se non paratum ad relinquendum statum peccati, ut concubinam seu artem illicitam, vel ad satisfaciendum, ut in vsuris, & alijs, quae restitutionem exigunt, diligenter quidem conetur animam proximi sui lucrifacere persuadendo: sed si omnino non possit, ne absoluat, sed hortetur (ut dictum est superius) ad bona agenda, & mala vitanda: & quicquid potest ei prodesse, ut disponat se ad gratiam Dei, & declaret quanto in periculo sit, & quod non est absolutus.

Quinam dure, vel leuiter tractandi.

Poenitens quando non absolueudus.

B 2

Eos

*Verè pe-
nitentes
consolan-
di.* Eos, qui propositum habent relin-
quendi peccata consolari oportet; pro-
posita spe veniæ, & quod Dei misericor-
dia, & Christi sanguis effusus supple-
bunt defectum discussionis & contri-
tionis, & si quæ alia acciderunt in con-
fessione, dum modo sincerè & integrè
dixerit quicquid in memora habuit. Qui
autem essent delecti nimis sensu pecca-
torum, vel scrupulis obnoxij, diligen-
*Qui scrupulis ve-
xantur,
erigendi.* tius erigendi exemplis diuinæ pietatis,
& animandi, & pacificandi sunt; & si o-
pus est, recipiat ad se confessarius quòd
Deo respondebit pro ipsis: & peccata in-
terdum extenuare (quantum licet) cum
huiusmodi necesse est.

*Quomodo in satisfactione pœnitens
iuuetur.*

*Quid, cū
restitu-
tio faci-
enda.* **H**IS transactis, si qua restitutione
damni, rei, vel famæ, vel bonorum
animæ opus est, significetur pœnitenti;
licet tamen dicat se velle restituere, vel
facere quod debet, si probabiliter timet
confessarius non expleturum, insinuare
potest, quòd commutationes vel com-
positiones prodesse possunt. & quamvis
simpliciter absoluat, protestetur tamen
quòd si non restituat, vel faciat quòd
debet.

debet, pe-
Promissio v-
tum ab hu-
videntur, ex-
à jure ordin-
Postea i-
nem, sacram-
nitentia E-
dicium tert-
vel jeiuniu-
nec etiam p-
sta pœniten-
spicionem.
Quòd a-
tisfactionis
quò, quam
re vera ide-
nitentia in-
ritum, ob-
voluntariè
titati, aut
men est ha-
debet con-
maior p-
maior pot-
non admitt-
expleturi
imponat,
Concedat

habent relin- debet , peribit ei fructus confessionis.
oportet ; pro- Promissio verò specialis , vel juramen
Dei misericor- tum ab huiusmodi qui parum dispositi
ffusus supple- videntur,exigi non debet,nisi in casibus
nis & contri- à jure ordinatis,de quibus infra.

derunt in con- Postea iniungatur ante absolutio-
cerè & integrè nem,sacramentalis satisfactio , vel pœ
ra habuit. Qu- nitentia Et est videndum , ne in præiu-
is sensu pecca- dicitum tertij sit:vt si seruo peregrinatio
noxij , diligen- vel jeiunium magnum iniungeretur :
tiaz pietatis, nec etiam pro occulto peccato,manife-
di sunt ; & si o- sta pœnitentia dari debet , ex qua in su-
fessarius quòd- spicionem illius veniri possit.

s: & peccata in- Quòd attinet ad magnitudinem sa-
tum licet) cum- tisfactionis, præstat errare minorem æ-
quò,quam maiorem imponendo: licet
re vera idem opus in sacramentali pœ-
nitentia iniunctum,efficacius sit ad me-
ritum , ob clauuim virtutem , quàm si

one pœnitens
ta restitutione voluntariè fieret: Imò ea non tam quan-
vel bonorum titati , aut qualitati criminis (cuius ta-
tur pœnitenti- men est habenda ratio) quàm personæ
restituere, vel debet congruere. Nam dispositis , ad
abiliter timet maiorem pœnitentiam admittendam,
um , insinuare maior potest injungi : infirmis qui vel
ones vel com- non admittunt , vel certè videntur non
nt. & quamuis expleturi grauiorem pœnitentiam,eam
testetur tamen imponat , quam executuri videbuntur.
el faciãt quòd- Concedat etiam posse redimere, vt jeiu-
debet.

B ; nia,

Iuramē.

um non

exigen-

dum, ni-

si &c.

Pœnitē-

tia an

te abso-

lutionē

iun-

g. da.

Pœnitē-

tia quā

ta in-

ingen-

da.

nia, eleemosynis: quædam etiam pœnitentis relinquat arbitrio, vt si dicat: Hoc facies, vel si malueris, illud: demum potius leuem satisfactionem imponat, quàm recedere sinat afflictum, vel desperatum pœnitentem, ob pœnitentiæ gra-

Pœnitentia leuior potius imponenda. Quando tamen exigua iniungatur pœnitentia indicari possit, quantum maiorem mereretur: siquidẽ septennis pro quouis mortali in vsu erat. 32 q. 1. Si tamen timeretur nimia deiectione vel diffidentia, non expedit hoc dicere, & charitatis erit, humaniori adhortatione suadere voluntariam satisfactionem, significando quod in Purgatorio, aut in hoc mundo, quod reliquum est pœnitentiæ oportebit: vtcunq; hoc sit, hortetur, vt in gratia Dei pœnitentiam absolueret curret.

Intensio confessarij in pœnitentijs iniungendis contrarijs curentur.

Feratur autem intensio iniungendis pœnitentiam vel satisfactionem, ad extirpationem vitiorum: vnde, contraria si admittantur, maximè conueniunt, vt eleemosyna contra auaritiam, ieiunium contra luxuriam, audire verbum Dei contra negligentiam in eo audiendo, oratio ad gratias impetrandas, vt septem Pater & Aue, ad septem dona & virtutes, contra septem peccata, quinque ad re-

formatio
reforma
vt bene
& seipsum
ria aliqu
liquarum
sionem
huius, i
quædam
patientia
vel dec
(si quis a
tionis v
dum est
cidere
pedit op
syna. S
manent
post res
mortal
da con
materie
pœnite
moneri
vt qui r

Qu

AT
co

dam etiam pœnitentia, vt si dicat: *Confitebor tibi, Domine, quia misericors es, & misericors est misericordia tua super iniquitatem meam.* Illud: demum in confessionem imponat, *Confitebor tibi, Domine, quia misericors es, & misericors est misericordia tua super iniquitatem meam.* Illud: demum in confessionem imponat, *Confitebor tibi, Domine, quia misericors es, & misericors est misericordia tua super iniquitatem meam.*

Confessio iniungendis actionem, ad ex-
vnde, contraria
conueniunt, vt
ritiam, ieiunium
lire verbum Dei
co audiendo, o-
andas, vt septem
dona & virtutes,
, quinque ad re-
reforma-

reformationem quinque sensuum, tres ad
reformationem trium potentiarum, vel
vt bene se habeat ad Deum, proximum,
& seipsum. Confert etiam pro pœnitentia
aliquando, imponere euitationem a-
liquarum occasionum peccati, & præci-
sionem causarum eius, vt allocutionem
huius, ingressum in domum illius, &c.
quædam etiam fortissima, & latissimè
patientia ex remedijs, quale est octauo
vel decimo quinto quoque die confiteri
(si quis admitteret libenter) loco satisfac-
tionis vtiliter iniungeretur. Aduerten-
dum est etiam, quod ijs maximè, qui re-
cidere solent, iniungere pœnitentias ex-
pedit operum, quæ manent, vt elemo-
sina. Sunt enim qui dubitant de non
manentibus (qualis est oratio) an etiam
post resipiscentiam valeant ijs, qui in
mortali exoluerunt. Hactenus de secun-
da confessoris cura, quæ versatur circa
materiam huius sacramenti, id est, actus
pœnitentis, & maximè accomodato ser-
mone illis, qui auxilio indigent maiori
vt qui rarè & non benè confitentur.

*Quomodo cum alijs qui minori egent
auxilio se habeat confessorius.*

AT sunt aliqui, qui sapius, & rectè
confitentur, ac noti sunt. His satis
est

B 4

est

*Occasio-
num e-
uitatio
in pœni-
tentia
impos-
nenda.*

*Item cō-
fessio fre-
quens.*

*Recidi-
uantib⁹*

*q̄. te-
nia*

*in un-
gende.*

*conuen-
te
modo
iuuan-
di.* est, audita eorum confessione, pœnitentiam iniungere: nisi remedium aliquod, ad aliquos defectus, aut consolatio, aut exhortatio aliqua, vel instructio adhibenda videatur.

*Sapius
sed non
rectè cõ-
fidentes
quomo-
do iu-
uandi.* Alij sunt, qui sapius quidem confitentur, sed minus rectè, & hi ea in parte iuandi sunt in qua non benè procedunt: si enim conscientiam suam non videntur benè discussisse: vel certè peccata non exprimunt, interrogatione iuandi sunt, juxta breue interrogatorium, quod subdetur. Si dolor deesse, vel propositum firmum abstinendi, vel satisfaciendi, vel alia ad confessionem necessaria videbuntur, ex superius dictis, quæ ad hæc inducant, adhiberi poterunt, quæ discretio confessarij juxta personæ & temporis circumstantias adhibenda censuerit.

*Quomo-
do, qui
rarò, sed
rectè
confiten-
tur.* Qui rariùs confitentur, sed rectè ac diligenter se discussisse videntur, non est quòd interrogationibus molestentur, nisi aliquid omisisse, aut obscurius dixisse, aut ad emendationem vitæ, vel profectum spiritualem quid intelligi oportere videatur: tunc enim quod satis ad hoc fuerit non amplius interrogare oportet. Sic etiam qui dolorem sufficientem, & propositum abstinendi à peccatis suis

eis suis præ-
tis aggraua-
confessariu
detestatio
exhortetur
ctis, quasi
pse sentit
præcipuè g
mata, & li
hibita, ad
dia se con
sed non su
sua peccat
abstinend
ex his quæ
tione per
sequitur d
cramenti
dine exc
fin

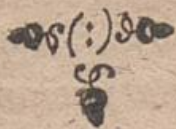
I V M
 sione, pœniten-
 edium aliquod,
 onsolatio, aut
 nstructio adhi-
 idem confiten-
 ea in parte ju-
 enè procedunt:
 am non viden-
 l. certè peccata
 atione iuuandi
 atorium, quod
 vel propositum
 tisfaciendi, vel
 ecessaria videbũ.
 e ad hæc indu-
 quæ discretio
 e & temporis
 a censuerit.
 sed rectè ac di-
 entur, non est
 molestentur,
 bscurius dixif-
 vitæ, vel pro-
 intelligi oper-
 quod satis ad
 interrogare o-
 rem sufficien-
 endi à pecca-
 tis suis

eis suis præ se tulerint, eaq; cofitendo fa-
 tis aggrauauerint, non est quod multis
 confessarius ad dolorem excitet, & ad
 detestationem & euitationem eorum
 exhortetur: sed potiùs his breuiter ta-
 ctis, quasi approbando quod meritò i-
 pse sentit de suis peccatis (quibusdam
 præcipuè grauioribus) veniæ spe confir-
 mata, & si opus fuerit consolatione ad-
 hibita, ad consilia in futurum, & reme-
 dia se conferat. Quod si aliquo modo,

sed non sufficienter detestari viderentur
 sua peccata, nec tam firmũ propositum
 abstinendi, quàm par esset ostenderent,
 ex his quæ inferius sequentur, habita ra-
 tione personarum, iuuandi erunt. Iam
 sequitur de Absolutione, quæ huius Sa-
 cramenti forma est; quia tamen in or-
 dine executionis præcedunt, quæ ad

*Quid cū
 non suf-
 ficienter
 contri-
 tis.*

finem Sacramenti confe-
 runt, de his priùs
 dicetur.

B J

D E